

De Ondergang van de Gouden Zon (teaser)

De Meliquis

(een scene uit een mogelijk boek in wording)

Yuraq was met Poma en Yanaimi, één van de andere verkenners, op bezoek bij de Meliquis, een kleine stam die woonde langs een rivier dichtbij de kust en leefde van de visvangst. Ze waren zo onbeduidend dat ze nooit officieel waren toegevoegd aan het Inca-Rijk. Maar uiteraard was de hoofdman zo verstandig om deze vertegenwoordigers van het machtige heersersvolk, waaronder een heuse Inca, met alle egards te begroeten toen zij zich aandienen.

Begeleid door de hoofdman en een handvol van zijn krijgers werden Yuraq en zijn metgezellen het dorp ingevoerd, begeleid door een steeds grotere troep joelende kinderen. Ze werden gedirigeerd naar de grootste strooien hut van het dorp en kregen daar van de knapste jonge vrouwen bekers van het één of andere drankje voorgezet. Het was een curieus mengsel van bloed en iets dat Yuraq niet kon thuisbrengen, waarvan hij walgend alleen enkele kleine slokjes weg kreeg.

Intussen had de hoofdman het woord genomen. De man was gehuld in een gekleurd gewaad. De grote sierelementen in zijn oren verrieden zijn hoge status, net als zijn ingewikkelde hoofdtooi. Hij richtte zich tot Yuraq, die voor de gelegenheid het ceremoniële kostuum aan had dat hem markeerde als Inca. Of anders waren het wel de kenmerkende ronde schijven in zijn oren die hem als zodanig markeerden.

“Ik versta er niets van”, site Yuraq richting Poma.

Die legde een hand op zijn arm om hem tot rust te manen, “Hij heet ons welkom, en zegt dat alles in zijn nederige dorp van ons is.”

“Kun je hem zeggen dat we hem dankbaar zijn, maar dat we niets van hem vragen, alleen informatie?”, fluisterde Yuraq. Poma knikte en sprak enkele woorden tot de hoofdman. Die keek Poma onbegrijpend aan en stelde een snelle vraag. Zo ontstond al snel een gesprek dat veel langer duurde dan die ene zin die Yuraq ingefluisterd had. Yuraq trok Poma aan zijn tuniek en brak in: “Waar hebben jullie het allemaal over?”

Poma gebaarde verontschuldigend naar de hoofdman en draaide zich naar hem toe, bijna alsof hij een dreinend kind moest terechtwijzen. Tenminste, zo kwam het op Yuraq over en hij voelde zich boos worden: hij was hier de hoogste in rang en toch leek het alsof Poma de leidende rol had overgenomen!

“Hij vertelt dat ze geen contact hebben gehad met de baardmannen”, sprak Poma snel, “en ze zijn bang voor hun. Maar hij vertelde wel dat er een paar dagen geleden één van hun reuzenlama’s, die cabajokuna zoals wij ze op uw verzoek noemen, hun dorp kwam binnen lopen. Hij was gewond aan een flank, maar de dorpingen hebben hem onder hun hoede genomen en goed verzorgd.”

“Dat wil ik zien!”, siste Yuraq opgewonden. Hij begreep meteen dat dit een buitenkansje was iets meer te weten te komen over de mannen die ze al weken in de gaten hielden.

“Dat dacht ik wel”, grijnsde Poma. Hij richtte zich weer tot de hoofdman en sprak enkele korte woorden. Hierna kwam hij overeind en trok Yuraq ook overeind; “Kom!” De hoofdman gebaarde hen en ze liepen mee richting een andere uitgang en betraden een open ruimte tussen de hutten.

Yuraq keek om zich heen en siste naar Poma: “Waar is Yanaimi gebleven?”

Poma grijnsde en wees met zijn vinger. Yuraq keek in de aangewezen richting en zag de andere verkenners al snel. Hij zat op een bankje en werd omringd door een handvol jonge vrouwen, die zich, naakt vanaf hun middel, nogal opzichtig aan hem opdrongen.

“Wat wil je? Die man heeft al enkele maanrondes geen vrouw meer gezien”, siste Poma met een glimlach.

Yuraq fronste; dit gedrag grensde aan insubordinatie. Natuurlijk, hij moest ook wel toegeven dat Yanaimi aantrekkelijk was: het was een rijzige gespierde man met een knap gezicht en een kort kapsel dat hij elke dag met een scherp mes bij trimde. Maar om daar meteen zo misbruik van te maken als de gelegenheid zich aandiende?

“Daar, kijk!”

Enkele krijgers voerden het paard met zich mee aan de leidsels die om het hoofd van het dier zaten. Het had zelfs de leren zitting nog op haar rug, waarop de baardmannen zaten, zoals Yuraq vaker had gezien. Gebiologeerd trad hij naar voren en legde een hand op de neus van het dier. Dat briepte meteen verontwaardigd en bewoog zijn kop weg. Poma maakte echter sussende geluiden en wist hem voldoende tot rust te manen om een hand op zijn neus te leggen. Yuraq beklopte voorzichtig zijn nek.

“Kijk eens wat een ingenieus dit is!”, zei Poma bewonderend, die de leren tuigje bekeek dat het paard om het hoofd had, “Een mengvorm van leer en metaal, heel bijzonder!”

Yuraq knikte en beklopte de sterke schouders van het paard. Het was echt een majestueus dier, dat kon hij niet ontkennen. Zijn aandacht werd getrokken naar het ding op de rug van het dier en zag dat dit ook van leer was. Hij opende één van de leren tassen aan de flanken van het dier en vond een klein vierkant voorwerp. Het viel open aan één zijde en bleek een stapel blaadjes te bevatten die allemaal bedrukt waren met tekenjjes. Opeens herinnerde Yuraq zich dat zijn vader altijd zo’n ding bij zich had gehad. Hij had hem zelfs soms betrappt dat hij zat te turen op die kleine blaadjes, alsof het voorwerp de belangrijkste geheimen bevatte onder deze zon.

“Wat is het?”, vroeg Poma nieuwsgierig, die het voorwerp betastte.

“Het is... een soort quipu”, herhaalde Yuraq exact de woorden die zijn vader ooit had gezegd, “Maar ik... begrijp het ook niet...”

“Interessant”, bromde Poma peinzend, “zouden die tekenjjes iets zijn als de knopen in onze quipu?” De quipu waren de knoopwerkjes waarop de Inca informatie konden vastleggen.

Yuraq had geen idee waar zijn ondergeschikte het over had en fronste. Zijn aandacht werd getrokken door een ander voorwerp. Hij trok het los en bekeek het; het was een merkwaardig soort stok met hieraan een metalen buis. Hij woog het in zijn handen en vroeg zich af of het een soort wandelstok was.

Poma wees hem op een soort scharniermechanisme aan de bovenkant van het voorwerp.

“Dit is hoe ze donder maken!”, riep hij enthousiast. Het duurde enkele seconden voor Yuraq het begreep. In de laatste weken hadden ze diverse keren een knal gehoord, een donderslag terwijl er helemaal geen onweer in de buurt was. Waren het echt de indringers geweest? De baardmannen?

“Kijk”, zei Poma, die in zijn enthousiasme het ding uit Yuraq’s handen trok. Hij zette het op zijn schouder, richtte het stuk met de metalen buis naar voren en deed een knal na. “Zo!” De hoofdman knikte begrijpend en deed Poma na. “Bam, bam!” Hij bulderde van het lachen.

Yuraq wilde net een andere tas van binnen bekijken, toen een hoog geluid hem opschrikte. Enkele krijgers renden gillend tussen de hutten door het binnenplein op. Paniek maakte zich meteen van iedereen meester.

“Gevaar”, siste Poma naar Yuraq, die hem meteen ruw aan zijn arm meesleurde. Yuraq stribbelde verontwaardigd tegen, maar kon niet voorkomen dat ze beiden door de deuropening van een hut vielen. Geen moment te vroeg, want slechts seconden later kondigde hoefgetrappel de komst aan van de buitenlanders. In een kolonne verscheen een handvol ruiters op het plein, bijna enkele dorpelingen vertrappend. Het zorgde voor nog meer oproer waarin man, vrouw en kind probeerde een goed heenkomen te vinden.

Poma trok Yuraq weg uit de deuropening, "Pas op!", fluisterde hij dringend, "Laat jezelf niet gezien worden!"

Ongeduldig drukte Yuraq de verkenner weg en drukte zijn ogen voor een spleet in de wand, die bestond uit gevlochten takken, die waren aangesmeerd met inmiddels gedroogde aarde. Hij zag dat de ruiters tot stilstand waren gekomen midden op het plein. De voorste van hen, duidelijk de leider, keek met een geringschattende blik om zich heen. Met kloppend hart besepte Yuraq dat hij de buitenlanders nog nooit van zo dichtbij had gezien. Hij kon niet anders dan onder de indruk zijn van hun verschijning. En met name van hun leider, een man met een volle baard, die opvallend goed gekleed was en zijn oren had versierd met vele blinkende ringen. Maar wat met name opviel was de een vastberaden blik in zijn ogen. De man wees naar het paard dat de dorpelingen hadden opgevangen en begon met krachtige stem te praten.

Yuraq had jaren geleden, toen hij nog een jongen was, van zijn vader de taal van diens thuisland moeten leren. Maar dat was al meer dan tien jaar geleden en hij had verwacht dat hij al weer heel veel vergeten zou zijn. Maar tot zijn eigen verbazing herkende hij toch enkele van de woorden.

"Kun je iets verstaan van wat hij zegt?", siste Poma in zijn oor.

"Hij... beschuldigt dit dorp van moord... en ... diefstal", haperde Yuraq.

Poma prevelde een verwensing, "Zoiets dacht ik al."

Het duurde even voor Yuraq het ook begreep. Eén van hun landgenoten was misschien bij het jagen ten val gekomen en van zijn paard geworpen, waarna het gewonde paard was weg gedwaald. Maar wat als die man met al die ringen in zijn oor dacht dat de dorpelingen met geweld het paard hadden buitgemaakt? Yuraq zag hoe het dorps hoofd, met de ... donderstok in zijn hand als een soort wandelstok, naar voren stapte en zijn armen hief. Hij sprak enkele bezwerende woorden, die duidelijk vredelievend bedoeld waren. De leider van de buitenlanders onderbrak hem echter met een vinnige beweging met zijn arm. Hij wenkte de krijgers die het opgevangen paard nog steeds bij de leidsels hielden. Die schuifelden overduidelijk bang naar voren en overhandigden hem de leidsels. De leider van de baardmannen begon weer te spreken.

"Hij... zegt iets over... straf... Boete...", vertaalde Yuraq moeizaam.

Eén van de andere ruiters riep: "Capitano!" en hij wees naar het handvol jonge vrouwen dat was gezeten op het bankje rondom Yanaimi. Yuraq zag hoe de leider, die was aangesproken als 'kapitein', begon te grijnzen. Hij zei iets tegen zijn metgezellen en twee van hen stegen af van hun paard. Intussen richtte de kapitein zijn aandacht weer op de hoofdman.

"Hij... hij zegt dat hij die vrouwen neemt...? Voor Ik weet het niet...", fluisterde Yuraq.

"Ter compensatie natuurlijk!", siste Poma terug, "Als schadebetaling".

"Dat kan toch niet! We moeten ingrijpen", zei Yuraq heftig. Hij, als Inca, kon toch niet toestaan dat een groep stinkende indringers zich misdroeg tegen onderdanen van zijn eigen volk? Maar Poma drukte hem krachtig omlaag; "Wees toch geen dwaas!"

Yuraq's aandacht werd getrokken door gegil en toen hij door de spleet in de wand keek, zag hij dat de vrouwen zich heftig verzetten toen ze werden vastgegrepen door de baardmannen. Tot zijn afgrijzen zag hij dat Yanaimi ook was opgestaan om zich ermee te bemoeien.

"Oh nee!", kreunde Poma, alsof hij voorzag wat er gebeurde. Want één van de ruiters mengde zich opeens in het mêlee. Yuraq had niet eens gezien dat er een zwaard was getrokken, maar opeens kliefde het de lucht en kwam het zwaar neer op het hoofd van Yanaimi. Op slag dood zakte hij als een ledenpop in elkaar, terwijl verontrustend veel bloed uit het gapende gat tevoorschijn kwam. Enkele mensen om hem heen werden er meteen mee besmeurd. Ontzet geschreeuw en gekrijs van de dorpelingen vulde het dorpsplein.

De kapitein had intussen zijn eigen donderstok tevoorschijn gehaald en brulde over het lawaai heen. Verbazingwekkend genoeg wist hij hiermee het lawaai tot bedaren te brengen. De kapitein brulde weer iets richting de hoofdman.

“Hij... hij draagt hem op ... trouw? Nee, onderdanigheid uit te spreken... Anders... Zal hij het hele dorp vernietigen”, vertaalde Yuraq ademloos. Hij zag hoe de baardmannen met veel geweld enkele vrouwen bewusteloos sloegen en over hun paard legden. Op hetzelfde moment was de hoofdman begonnen te spreken, op een toon die veel minder vredelievend was.

Poma slaakte een verwensing en fluisterde in Yuraq's oor, “Eén van die meisjes is de dochter van de hoofdman!”

Yuraq zag hoe de hoofdman met een rood hoofd van woede de donderstok hief en richtte op de kapitein te paard. “Bam!”, riep hij, “Bam!” Maar nu was het geen grap meer.

Yuraq zag dat er een gemene lach verscheen op het gezicht van de kapitein. Smalend sprak hij enkele woorden, voor hij zijn eigen donderstok hief. Een seconde later deed een scheurende knal iedereen op het dorpsplein verstijven. De hoofdman werd ruw door iets achterover op zijn rug geworpen en tot zijn afgrijzen zag Yuraq dat hij hevig bloedde aan een wond in zijn borst. Het leed geen twijfel dat ook hij dood was.

In de verbijsterde stilte scandeerde de kapitein luid enkele woorden. Yuraq meende te begrijpen dat hij iets zei als dat dit gebeurde als de autoriteit van hem, als afgevaardigde van de ‘gouverneur’, werd bestreden. Hij wenkte een krijger en wees naar de donderstok die de hoofdman in zijn handen had gehad en op de grond was gevallen. Bevend reikte die hem het voorwerp aan en de kapitein snoerde het vast op zijn paard. Terwijl enkele vrouwen weeklagend rondom het lijk van de hoofdman neervielen, keerde de kapitein zijn paard. Zijn kompanen waren inmiddels allemaal weer te paard; drie van hen met een vrouw voor zich over het paard geworpen. Zij verlieten als eerste de open ruimte. De kapitein sloot de rij, het onbereden paard aan de leidsels met zich voerde.

En zo eindigde de eerste kennismaking van Yuraq met, wat hij later zou ontdekken, de Spanjaarden waren.